

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: والرئ ایلین (VALERY ILYIN)

برگردان: ا. م. شیری

۱۸ اپریل ۲۰۲۴

چه کسی و چرا به اصلاحات در سازمان ملل متحد نیاز دارد؟

اثر تیاگو لوکاس، برزیل

تلاش ناموفق غرب برای دفاع از منافع بی‌ربط خود به حقوق بین‌الملل

موضوع لزوم اصلاح سازمان ملل متحد و شورای امنیت آن چند سالی است که از موضوع بحث خارج نمی‌شود. جو بایدن، رئیس جمهور امریکا هر از گاهی شخصاً از این ایده حمایت می‌کند [مگر جو بایدن می‌تواند فکری را هم مطرح کند؟]. سلف او، دونالد ترامپ، رئیس جمهور پیشین امریکا در اولین سخنرانی خود در سازمان ملل متحد نیز از عملکرد این سازمان انتقاد کرد و استدلال نمود که این سازمان «به دلیل بوروکراسی و سوءمدیریت»، تمام ظرفیت خود را به کار نگرفته است. سایر رهبران جهان نیز تقریباً پس از پایان جنگ سرد در مورد این موضوع همواره صحبت کرده‌اند، اما موضوع اصلاح سازمان ملل متحد، شاید پیش از این هرگز با چنین فوریتی مانند اکنون مطرح نشده است.

در این رابطه، دیمیتری پالیانسکی، معاون اول نماینده دائم فدراسیون روسیه در سازمان ملل، خاطرنشان می‌کند که «گام‌های عملی برای اصلاحات بسیار دور از ذهن است». وی در مصاحبه با تاس گفت، بسیاری از کشورها که ایده

گسترش شورای امنیت را فعالانه ترویج می‌کنند (مثلاً، همین امریکا)، «از بیان جزئیات اجتناب می‌ورزند. اما شیطان در جزئیات پنهان است.» «عضو دائم چه تعداد خواهد بود؟ چه دسته‌بندی‌هایی وجود خواهد داشت؟ آیا فقط در رده اعضای دائمی گسترش خواهد یافت یا در رده اعضای غیردائم نیز؟ آیا اعضای دائم از حق وتو برخوردار خواهند بود یا یک دسته میانی از اعضای غیردائم وجود خواهد داشت که برای مدت طولانی‌تر انتخاب می‌شوند؟ این دیپلمات افزود: «مهمترین مسأله این است که این‌ها، کدام کشورها خواهند بود؟ زیرا، اینجاست که سردرگمی و نوسان آغاز می‌شود.»

به گفته معاون اول نماینده دائم فدراسیون روسیه در سازمان ملل، «تاکنون، فعلاً اختلاف نظرها در مورد اصلاحات شورای امنیت کاملاً جدی است. امریکا قصد دارد آلمان و جاپان را به عضویت شورای امنیت درآورد.» به گفته این دیپلمات، روسیه طرفدار عضویت «کشورهای با نفوذ در حال توسعه به عنوان نماینده دیدگاه بخش عظیمی از بشریت در شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌باشد نه کشورهای جدیدی از اردوگاه غرب که همان موضع را تکرار می‌کنند.» سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه پیش از این گفته بود که روسیه از گسترش شورای امنیت سازمان ملل متحد «به حساب نمایندگان آسیا، افریقا و امریکای لاتین» حمایت خواهد کرد. به گفته وزیر، صحبت در مورد گنجاندن بیشتر کشورهای غربی در شورا «اساساً مضحک» خواهد بود (به گفته رسانه‌های امریکائی، امریکا مایل است آلمان را به شورای امنیت سازمان ملل متحد وارد کند).

واقعاً هم، تقریباً هشت دهه از تشکیل سازمان ملل متحد می‌گذرد. در این مدت، جهان به طور چشمگیری تغییر کرده، اما خود سازمان عملاً ثابت باقی مانده است. علاوه بر این، به یک ساختار بوروکراتیک دست و پا گیر، که اولاً، برای مقامات غربی به یک منبع دریافت حقوق قابل توجه، اما بدون هیچ بازدهی بالا یا حداقل سود مفید برای جهان چه در خود سازمان ملل متحد و چه در شورای امنیت آن، تبدیل شده است.

اما موضوع اصلاح سازمان ملل به طور کلی و شورای امنیت آن به ویژه – به لطف امریکا و کشورهای غربی – نه به خاطر این مشکلات دیرینه، بلکه به بهانه شروع عملیات نظامی ویژه در اوکراین حادث شده است. در پائیز ۲۰۲۲، در هفتاد و هفتمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل، برخی از رهبران غربی از درخواست اصلاح شورای امنیت به عنوان بهانه برای ارائه پیشنهاد اخراج روسیه از آن یا حداقل محدود کردن حق وتوی روسیه استفاده کردند. اندکی بعد، امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه، در سخنرانی در کنفرانس امنیتی مونیخ، بار دیگر این آرزو را در فرمول زیر بیان کرد: «ما باید به صراحت بگوئیم که یکی از اعضای دائمی شورای امنیت سازمان ملل تصمیم گرفته است قوانینی را که قرار بود رعایت کند، زیر پا بگذارد. بنابراین، ما باید شورای امنیت را اصلاح و بازسازی کنیم.»

در حال حاضر، تقریباً همه اعضای سازمان ملل متحد، لزوم اصلاح این سازمان را به این یا آن شکل تشخیص می‌دهند. علاوه بر این، برخی آنقدر که به تغییر ترکیب شورای امنیت سازمان ملل متحد و گسترش آن با اعضای جدید دائم و غیردائم توجه دارند، نگران «مسأله روسیه» نیستند. با این حال، جنبه فنی موضوع به آن سادگی که واشنگتن و بروکسل تصور می‌کنند، نیست. دلیل آن این است که رویه چنین اصلاحاتی در منشور سازمان ملل متحد مشخص نشده است. برای شروع، ابتداء تغییر خود منشور لازم است و برای تغییر آن، باید دو سوم اعضای مجمع عمومی به آن رأی مثبت بدهند و پس از آن، تصمیم باید به تصویب دو سوم اعضای سازمان ملل متحد، از جمله، تمامی اعضای دائم شورای امنیت برسد و اعضای دائم می‌توانند هر پیشنهاد خلاف منافع خود را وتو کنند.

در نتیجه، تمام تلاش‌های «اصلاح‌طلبانه» مقامات امریکائی و اقرار آن‌ها با مضامین ضد روسی به بن‌بست رویه‌ای می‌رسد. کارین ژان پیر، سخنگوی کاخ سفید در دسامبر ۲۰۲۲ مجبور به اعتراف شد و گفت: «اگر راهی برای تعلیق

عضویت روسیه در شورای امنیت سازمان ملل وجود داشت، ما فوراً به آن اقدام می‌کردیم، متأسفانه ما شاهد تغییر قوانین سازمان ملل نیستیم».

با وجود این، امریکا و متحدانش از تلاش برای ترویج اصلاحات در سازمان ملل با شرایط مطلوب خود با هدف تبدیل این سازمان به ابزار فشار و تبعیض علیه کشورهای نامطلوب دست بر نمی‌دارند. یکی از پیامدهای این امر، به گفته **مفسران**، این است که ساختار سازمان ملل به بحران عمیقی دچار شده است. دلیل اصلی آن، از دست دادن توانایی غرب برای پشتیبانی از خواسته‌ها و توانایی‌های خود با منابع لازم برای رهبری بلامنازع جهان است. روسیه و به‌ویژه چین، نظم مشترک با محوریت سازمان ملل متحد را به عنوان ابزار تسلط غرب رد می‌کنند. در پاسخ؛ امریکا و اقمار آن با حمله متقابل می‌کوشند با طرح موضوع اصلاح شورای امنیت، اعضای دائم جدید به عضویت آن در آورند.

امروزه سازمان ملل متحد تجسم نهاد علاقه‌مندی غرب به حفظ نظم بین‌المللی است که بیش از ۵۰۰ سال نقش رهبری آن را بازی کرده است. به همین دلیل برای امریکا و اتحادیه اروپا حفظ اکثریت خود در شورای امنیت سازمان ملل بسیار مهم است. علاوه بر این، به عقیده **همان منابع**، اکنون سازمان ملل متحد آخرین «ستون» نظم جهانی نسبتاً باثبات است و در عین حال مشارکت رسمی تقریباً همه کشورهای جهان در بحث مسائل جهانی را تضمین می‌کند. به سخن دیگر، سازمان ملل به همان شکلی که می‌شناسیم، محصول مصالحه‌ای است که در آن غرب سلطه خود را حفظ می‌کند و سعی می‌کند دیگران بی‌عدالتی در مورد منافع اساسی خود را نادیده بگیرند. امروزه سازمان ملل نه یک نهاد جامعه جهانی، بلکه یک بستر نسبتاً باز برای ارتباط بین نمایندگان کشورهای مختلف است. بدیهی است که امریکائی‌ها و اقمار آن‌ها تلاش می‌کنند حتی این کارکرد را تا حد امکان محدود کنند. از آنجائی که مقر سازمان ملل در امریکا واقع است، از حق دسترسی به این مکان در راستای منافع سیاسی خود به طور فزاینده‌ای استفاده می‌کند.

مأخوذ از: **بنیاد فرهنگ ستراتیژیک**

۲۸ فروردین- حمل ۱۴۰۳